

IMMIGRACIÓ

Clam contra els altres Guantánamo

Desenes d'entitats socials recullen 40.000 firmes per exigir a l'Estat que reformi els centres d'estrangers

Entitats socials de l'Estat reclamen al govern espanyol que revisi el funcionament dels centres d'internament d'estrangers. Exigeixen que es protegeixin els drets dels immigrants que hi estan tancats.

LAIA ALTARRIBA

BARCELONA. Els col·lectius que treballen amb immigrants a l'Estat i que fa anys que s'oposen a l'existència dels centres d'internament d'estrangers (CIE) –coneguts com els Guantánamo del territori estatal– donen tres mesos al nou govern espanyol perquè impulsi un reglament per regular aquests centres. La iniciativa ha rebut el suport de més de 40.000 signatures. Les entitats socials demanen que s'apliqui la llei d'estrangeria que va entrar en vigor el desembre del 2009 i que estableix que el govern espanyol, en el termini de sis mesos, aprovaria un reglament que desenvoluparia "el règim d'internament dels estrangers". Però ja han passat dos anys i el reglament encara no s'ha començat a elaborar.

El que passa avui, doncs, és que el director de cadascun dels onze centres que hi ha a l'Estat –a Catalunya només n'hi ha un, el de la Zona Franca– decideix les normes de funcionament del recinte. En aquests centres hi poden arribar a estar tancats fins a 60 dies estrangers que únicament han comès la falta administrativa de no tenir en regla els papers de residència. Els immigrants hi estan com a reclusos fins que un jutge decideix sobre el procés d'expulsió que els han obert.

El fet que no hi hagi una normativa comporta, entre altres qüestions, que als centres no s'hi organitzin activitats o no s'hi permeti fer esport. Tampoc hi ha intèrprets que permetin que els que hi estan tancats puguin adreçar-se als responsables. I els policies que vigilen l'espai no són professionals formats per desenvolupar aquesta tasca. Les associacions que ofereixen

EL RECINTE DE LA DISCORDIA
El Centre d'Internament d'Estrangers de la Zona Franca de Barcelona. A la dreta, Cristina Martí, que hi té reclusa la seva parella. MANOLO GARCÍA

xen suport als immigrants reclamen més transparència.

No hi ha xifres oficials de quants estrangers passen cada any per cada centre, ni de quins països són, ni quants acaben sent expulsats. Tot i això, el Centre Espanyol d'Ajuda als Refugiats (CEAR) va elaborar un informe el 2009 que va concloure que el 48,6% dels que hi estaven reclusos són "ciutadans que fa molt temps que són aquí" i que només havien comès una falta administrativa. L'estudi també detallava que la majoria de detinguts no coneixien el motiu de la reclusió. Sis de cada deu no sabien el nom del seu advocat ni com comunicar-s'hi. Cada any

Dèficits Demanen que s'elabori el reglament que assegurï el tracte digne als interns

es presenten denúncies per maltractaments –segons l'informe del CEAR, el 4% dels interns van patir maltractaments el 2009–, que sovint són impossibles de tirar endavant perquè l'intern és expulsat de l'Estat abans que pugui començar la investigació judicial.

Funcionament poc transparent

A Catalunya, fa anys que diverses entitats demanaven poder entrar a visitar el centre de la Zona Franca perquè l'única informació que tenien del que hi passava era a través de familiars o amics dels interns. Finalment, aquesta tardor ho van aconseguir. Cristina Fernández, investigadora de l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la Universitat de Barcelona (UB), i Alicia Rodríguez, de SOS Racisme, són dues de les persones que van accedir-hi. Ho relaten així: "Hi ha més de 200 homes sense res a fer. Molts estan ajaguts a terra, amb una total incertesa sobre el futur que els espera. Hi ha habitacions amb lliteres i dues cel·les d'aïllament, que no es fan servir des que es va suïcidar un noi marroquí al juliol. Molts dels que hi ha tancats estan desesperats". No sorprèn que fonts del Defensor del Poble denunciïn que aquests centres "són massa semblants a les presons". És el que pensen les entitats que exigeixen el reglament, però que tenen per objectiu final que aquests centres deixin d'existir. —

3 preguntes a Héctor Silveira

CODIRECTOR DE L'OBSERVATORI DEL SISTEMA PENAL I ELS DRETS HUMANS DE LA UB

"Aquests centres d'internament són inconstitucionals"

● És just tancar persones només per una falta administrativa?

Els centres d'internament d'estrangers estan regulats per la llei, però jo entenc que, tenint en compte els principis de l'estat de dret, són inconstitucionals. L'any 1987 ja es va presentar una denúncia per aquesta qüestió, però el Tribunal Constitucional no ens va donar la raó.

● Per què defensen que són inconstitucionals aquests centres?

No té justificació que per un problema administratiu com no tenir una documentació et privin de la teva llibertat. Un principi bàsic de l'estat de dret és que has de respondre davant de la justícia pel que has fet, no per qui ets. I, en canvi, hem construït un sistema que sanciona la persona.

● Com s'està abordant aquesta situació a escala europea?

En l'actualitat, aquesta manera de procedir és el pa comú de tots els estats europeus. L'administració respon a una infracció administrativa amb sancions, coacció, privació de la llibertat i expulsió. Això ens porta a una societat molt més violenta, molt més punitiva.

"Estem pitjor que en una presó"

El Mohamed és un dels immigrants que han ingressat al Centre d'Internament d'Estrangers (CIE) de la Zona Franca de Barcelona. Marroquí de 28 anys, va arribar fa tres anys i mig a Catalunya. Fa uns mesos la policia el va aturar quan caminava pel carrer i, com que no tenia permís de residència, el van detenir. El jutge va ordenar que l'internessin al CIE mentre decideix si l'acaba expulsant al Marroc. La seva companya, Cristina Martí, està recopilant tots els papers necessaris perquè l'advocat presenti una al·legació a l'ordre d'expulsió. Martí lamenta que la seva parella no hagués regularitzat abans la situació: "Ell feia feines de man-

teniment sense contracte en una escola d'oficis i estava esperant haver complert els tres anys d'empadronament per demanar els papers". Martí assegura que ara el Mohamed està desesperat perquè té feta la seva vida aquí i no vol tornar al Marroc.

Al neguit per aquesta situació s'hi afegeix el fet que cada cop que la parella es veu, ell explica el mal·estar de la rutina al centre d'internament. El Mohamed detalla que alguns interns que abans han estat empresonats asseguren que els CIE són pitjors, per l'acumulació de persones i la impossibilitat d'accedir a tallers. "Estem pitjor que en una presó", afirma l'home.